

מרדכי מלכא
רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו
יו"ר ועדת סת"ס
הרבנות הראשית לישראל

עיר התורה שקרובה אליך

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*ירישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין
 The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

המלך

מקיץ

אור

פרשנות התורה למאורעות החיים לעומת פרשנות התקשורת:

בראשית פרק מא (א) ויהי מקץ שנתים וימים ופרעה חלם ויהנה עמו על היאר: ובפרק מב פסוק (כח) ויאמר אל אחיו הושב בכפי וגם הנה באמתחתי ויצא לפם ויחרדו איש אליאחיו לאמר מהזאת עשה אלהים לנו: ובפרק מד פסוק (טז) ויאמר יהודה מהנאמר לאדני מהנדבר ומהנצטרק האלהים מצא אתעון עבדיך הננו עבדים לאדני גםאנחנו גם אשרנמצא הנביע בידו: וכן בפרשת ויגש פרק מה פסוק (ה) ועתה אליתעצבו ואליחר בעיניכם פי מברתם אתי הנה פי למחיה שלחני אלהים לפניכם: (ו) בייזה שנתים הרעב בקרב הארץ ועוד חמש שנים אשר אין חריש וקציר: (ז) וישלחני אלהים לפניכם לשום לכם שארית בארץ ולהחיות לכם לפליטה גדלה: (ח) ועתה לאיאתם שלחתם אתי הנה פי האלהים וישלחני לאב לפרעה ולאדון לכלביתו ומשל בכלארץ מצרים: וכן בפרשת ויחי פרק נ פסוק (כ) ואתם השבתם עלי רעה אלהים חשבה לטבה למען עשה פיום הנה להחית עסרם: (כא) ועתה אליתיראו אנכי אכלכל אתכם ואתטפכם וינחם אותם וידבר עללכם:

שאלות:

א) הקשה בעל בית הלוי מה ענין החלום למקץ שנתיים, הרי ענין יוסף לחוד וענין פרעה לחוד, והרי לכאורה לעיני כל אדם הרואה את המציאות נראה הכל הפוך שפרעה חלם חלום וזה היה בדיוק מקץ שנתיים הנוספים שישב יוסף בבית הסוהר וכיון שאין פותר הוזמן יוסף לפטור החלום, ואילו התורה הופכת הסדר ומדגישה תחילה את מקץ שנתיים לבית סוהר של יוסף ולאחר מכן החלום מדוע? ב) כמו כן כאשר השבטים מצאו את הכסף באמתחתם וכי לא הבינו שהחזירו להם את הכסף להתעלל בהם? ג) כמו כן כשנמצא הגביע אצל בנימין מדוע לא אמרו לו אתם שקרנים מניחים הגביע בשביל להתעלל בנו?

מעשה שהיה ההבדל בין תכנית האדם לתוכנית הקב"ה:

סיפר לי בעל המעשה שהוא היה חולה לב במחלה נדירה כאשר הגיע לבית חולים כמובן הציעו לו ניתוח דחוף בכדי להציל חייו ומחוסר ברירה הסכים ואכן נעשה הניתוח אך לצערנו לא הצליח, ולכן המליצו לו לעבור לפרופסור אחר מומחה יותר והוצע לו שוב לחזור על הניתוח ואכן עשה ושוב לא הצליח, מחוסר ברירה הציעו לו שהיות ומצבו נדיר כדאי ללכת לחו"ל לרופא ממוחה שהם יכתבו אליו הפניה, ואכן כך היה שנשלח לבית חולים בחו"ל עם כל התיק הרפואי להיכן ששלחו אותו כמובן התקבל ונעשו לו בדיקות חוזרות ושוב נצרך לעבור ניתוח חוזר אלא שצריך המתנה לתור עבור הניתוח ובכל בית חולים היו נותנים לו סוגי תרופות שונות, והנה בתקופת ההמתנה לתור החליט לנסוע לשבת באחת הערים לידידים, והנה באותו יום שישי שלא היה צפוי התחיל לרדת שלג כבד מאוד והדבר גרם לקשיים גדולים בנסיעה היו פקקים ועיכובים מעל המשוער ובהיות שבזמן החורף השבת נכנסת מוקדם שעון החול הולך ואוזל והוא רואה שאין לו סיכוי להגיע ליעודו לפני שבת מחוסר ברירה התחיל להתעניין באזור שהוא נמצא האם יש ישוב שיש בו יהודים ויוכל להתארח אצל איזו משפחה, כמובן שנמצאה המשפחה שתארח אותו וקיבל השבת והלך לבית הכנסת להתפלל בינתיים יצא לו לשוחח עם כמה אנשים על מצבו ועל בואו והקורות איתו, ואמר לו אחד המתפללים שיש כאן מנהל בית חולים פרטי מאוד מומחה גדול ללב כדאי שיתיעץ איתו על מצבו, ובאמת לאחר השבת ניגש אליו לאחר ההכרות הקצרה בשבת וסיפר לו את כל הקורות איתו ואף התיק הרפואי היה בידו שקיבל מהארץ ובו פירוט על כל מה שעבר עליו והתרופות שקיבל, אותו פרופסור תפס את ראשו והזדעזע אמר לו שיש לו נס שהגיע לכאן כי לפי כל מה שהוא קרה עליו בתיק מדובר על מסכת נסיונות ללמוד על גופו בניחותים ותרופות ותדע לך שיש קשר בין אותו בית חולים ששלחו אותך אליו מהארץ לחו"ל והכל מתוכנן איך ללמוד על בשרך, והתרופות שנתנו לך מסוכנות אין סיכוי להישאר בחיים, אולם הקב"ה הציל לך את חיך כי עוד ניתוח שהיו אמורים לעשות לך ספק אם היית נשאר בחיים, וגם תיכף תפסיק את התרופות שנתנו לך, כמובן התעשת ולא המשיך בטיפול באותו בית חולים שנשלח אליו, אלא נכנס לבית חולים של הפרופסור הזה שפגש באקראי לאחר שנתקע בשבת ואמר לי והנני היום עומד לפניך ב"ה מרגיש טוב. כאשר נתבונן במעשה הזה הרי אין ספק שאותו חולה המספר כאשר נסע קצת לנוח אצל ידידים ונתקע הדבר היסב לו צער גדול ובפרט שלא ידע היכן להיות ובאיזו הרגשה ישבות את השבת בנוסף לכל מחלתו, אולם כל זה להבנתו כפי שנראה בעיני האדם שמטרת הנסיעה היית לנוח אצל ידידים והתקלקלה התוכנית, אך המטרה האמיתית של הקב"ה היית להביאו למקום הצלתו והמציא לו סיבה לנסוע לנוח ולהיתקע בשלג הכל בכדי להגיע לידיים הנכונות. וכל אדם מאמין ידע שכך הן כל החיים של האדם שכל מטרותיו שפועל בגללם הן רק סיבות בכדי להגיע למטרה של רצון השם יתברך המסתתרת מאחרי כל מעשה ופעולה.

מבט הפוך:

כאשר נתבונן בחשיבת האנושות על המתחולל עם האדם וסביבתו וכן בעולם תמיד מחשבת האדם שהסיבה שרואה לנגד עיניו היא שגרמה לתוצאה, למשל **בבריאות** שהוא ח"ו חלה בגלל שאכל דבר מאכל מקולקל או קרה תאונה ונפגע אדם, זה בגלל הרשלנות, **ובפרנסה** עוסק במלאכתו וחושב שהצלחתו בעסק בגלל שמצא עסק מוצלח וניהל את העסק בחכמה ובתבונה, או מצא נכס מוצלח שהניב הרבה רווח, **ובחברה** יחשוב כי מרוב חכמתו הצליח לעשות פעולות שקידמו אותו במעמד חברתי, כגון התחבר למקורבים או עשה פעילות חברתית מוצלחת, ובדומה לכך **כל נזק או פגיעה** הקורה בבית בין בני הזוג או עם יתר בני ביתו או בחברתו תולה הדבר בעושה ומאשימו, ובעצם מבין שהסיבה לחולי מחוסר זהירות והסיבה לפרנסה העסק המוצלח,

מרדכי מלכא
רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו
יו"ר ועדת סת"ס
הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין
The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

והסיבה למעמד היא הפעילות המוצלחת, והסיבה לנוק ופגיעה מהזולת בגלל מעשיו הרעים, וכך בעצם אדם מסתכל וחושב שכל פעולה שנעשית היא הסיבה לתוצאה, ואכן כך בכל כלי התקשורת משדרים לציבור התאונה קראה מפני רשלנות הנהג, או החולי מפני חוסר הזהירות, וההצלחה אודות הפעילות וכדומא וכל דבר מקבל את הפרשנות אשר נראית בעיני האדם שהן הסיבות לתוצאה, ותורתנו מלמדת אותנו שהאדם רואה הכל הפוך ולזאת מתייחס ומתנהל כפי הבנתו אל הסיבות שאיתם הוא צריך להתמודד הן להצלחה והן להיפך, וכתוצאה מכך הדבר מביא לידי מחלוקת בבית בין בני הזוג וכן עם אנשי הבית או בחברתו בהיות וחושבים שאותה פעולה שעשה הבעל או האשה היא שגרמה לתוצאה השלילית ובגלל הדבר הזה מופר השלום בית. אף גם זאת כל המתחולל בעולם נתפס ומתפרש בדרך זו, אולם כאשר נבאר מפרשתנו שזו דרך מוטעית והפרשנות הפוכה.

יסוד בית הלוי שהתוצאה היא סיבה למטרה ולא הפוך:

וכתב לתרץ בעל הבית הלוי עפ"י המד"ר בראשית פ"ט – א "ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה חולם" הה"ד (איוב כח) קץ שם לחושך, קץ שם ליוסף כמה יהיה בבית האסורים, כיון שהגיע הקץ ופרעה חולם. וכן מפורש בתרגום יונתן בן עוזיאל כאשר התעורר זכרון יוסף לפני הקב"ה הביא חלום לפרעה. **וביאור הדברים שבכל פעולה ומעשה יש סיבה ויש תוצאה** ומנהג העולם כל הרואה את אשר אירע ליוסף יאמר הסיבה זה החלום והתוצאה הוציאו אותו מבית הסוהר, ולכן חושב איזה מזל יש ליוסף בגלל שפרעה חלם חלום ואין פוטר אותו יצא מבית הסוהר, אך התורה אומרת לנו שהפרשנות האמיתית היא להיפך התוצאה היא הסיבה כיון שהקב"ה גזר ורצה להוציא את יוסף מבית הסוהר לכן המציא סיבה שהוא החלום הקשה שאין פוטר אותו, כמו כן אין ספק שהשבטים כאשר מצאו את הכסף לא היו טפשים והבינו שכנראה הם הניחו להם את הכסף בחזרה להעליל עליהם, אבל עשו חשבון הנפש גם כאשר עשו להם את זה הכל מאת השם שנתן בליבם לעשות להם והם רק השליחים שלו ולכן הסתכלו על מציאת הכסף כתביעה מאת השם מה זאת עשה אלוקים לנו, וכך גם הדבר במציאת הגביע הבינו שהקב"ה תובע אותם ולא התייחסו לזה כאילו רצו להתעלל בהם ולכן אמר יהודה האלוקים מצא את עון עבדיך, וזאת בדיוק מה שאמר יוסף לאחיו ועתה לא אתם שלחתם אותי כי האלוקים, וכך גם אחרי פטירת אביהם שאמנם אתם חשבתם לרעה אבל אינכם אלא שליחים של הקב"ה והוא חשבה לטובה ושלח אותי להחיות אתכם ולזאת אין מקום לנקמה בכך ההיפך אני יטיב אתכם כי זו הייתה מטרת השם, **וכמסופר בזוהר בפרשתנו** שהיה אדם שנעשו לו שני נסים בדרכו רבי אבא ישב וראה אדם שהיה עייף מהדרך והחליט לעצור למנוחה והתיישב על איזה מקום בולט והנה בהירדמו בא נחש להכישו ופתאום באה איזו חיה שהרגה את הנחש ולאחר שהתעורר וקם ממקומו התמוטט אותו מקום שישב לעמק, בא אליו רבי אבא ושאלו היו לך שני נסים הנחש הרגו אותו כמו שאתה רואה ומקום מנוחתך התמוטט אחרי שקמת מה מעשיך שזכית לכך, אמר לו שיש לו מנהג שמעולם אינו שומר שנאה למי שעשה לו רעה אלא מיד מוחל כי יודע שהוא רק שליחו של הקב"ה ויותר מכך משתדל להטיב עימו, אמר ברוך השם שעשה לך נסים כי אתה ראוי לכך, והוא המבט והפרשנות הנכונה בחיים ובכל בית יהודי ובזה זוכים לשפע ברכה והצלחה ושלוש.

ביאור מאמר חז"ל פני הדור כפני הכלב:

ועפ"י? הביא החפץ חיים בשם הגרי"צ בן הגר"ח ואלוז'ין לבאר את הגמרא **בסוטה דף מט ע"ב** שבעקבתא דמשיחה פני הדור כפני הכלב, וצריך ביאור מה כוונת חז"ל? ומבאר שכוונת חז"ל כמו כלב כאשר זורקין עליו אבן הוא רץ אחרי האבן וחושב שהאבן הוא שהרביץ לו ולא האדם שזרק, כך האדם שחברו הזיקו כועס על חברו אך שוכח שאותה אבן הקב"ה הוא שזרק אותה ועלינו להתבונן מדוע זרק. ולכן בעקבתא דמשיחה שהאמונה רופפת נותנים על כל אירוע פרשנות ואינם חושבים שהמסתתר מאחרי הכל הקב"ה שכוונתו לעורר את האדם, ולצערנו זה דרכם של אנשי התקשורת להחליש את האמונה ולתלות הכל בדבר טבעי ושכלי, אמנם נכון שהתורה נתנה רשות לרופא לרפאות ומצוה להשתדל, אבל לעולם לא ישכח וידע להתבונן שהשם יתברך מסתתר אחרי כל מקרה, וכך בעצם צריך להיות המבט על כל אירועי החיים שמזדמנים לבני אדם שהמטרה של הקב"ה שהאדם יתבונן ויחשוב מה הקב"ה רוצה ממנו ושהכל בהשגחה פרטית ואין מקרה.

משל החפץ חיים לכפרי והרכבת:

ובספר לקח טוב תחילת פ' מקץ הביא משל החפץ חיים לכפרי שפעם ראשונה שנסע ברכבת והיה בתחנה עמד והתבונן, והנה רואה פקיד אשר שורק לרכבת שריקה ראשונה התחילו בני אדם לרוץ לרכבת, שוב שריקה שניה כבר עלו גם העצלנים, שריקה שלישית הרכבת מתחילה לזוז ואין ממתניים לאף אחד, הבין אותו כפרי שבעצם אדם זה הוא המנהל את הרכבת וקובע את מהלכה וזמנה, ניגש אליו בכבוד גדול אדוני המנהל רציני לשאול איזה שאלות על הרכבת, הפקיד תמה מדוע מכבדו כבוד כזה שמימיו לא קיבל, וענה לו אדוני אתה טועה אינני מנהל אנכי רק פקיד, שאלו כיצד יתכן הרי אתה קובע הכל, השיבו אנכי מקבל את הפקודות מהמנהל ואנכי מבצע אותן אך אנכי פועל פשוט. כך הדבר אצל האדם אשר חושב שמנהל העבודה שלו נותן לו שכרו, וכן העסק שלו הוא מוצלח ומרויח כיון שהשקיע בו מאמצים מרובים, וכן שאר מאורעות החיים, אך שוכח שהכל בפקודת הקב"ה הבוס הגדול של העולם, וכאשר מגיע לו עושר ממילא השם יתברך מסובב מהשמים שזה יהיה ע"י מנהל זה או עסק זה או דבר אחר כי יש לזה מטרה ותכלית מהשמים.

אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא א"כ מכריזין עליו מלמעלה:

וכבר לימדונו חז"ל במסכת חולין דף ז ע"ב ואמר ר' חנינא: **אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא א"כ מכריזין עליו מלמעלה**, שנאמר: מה' מצעדי גבר כווננו, ואדם מה יבין דרכו. **וכתב המאירי בבית הבחירה מסכת חולין דף ז ע"ב** מיסודי התורה הוא להיות האדם מתבונן (האדם) ומכיר שכל מה שיאירע לו מאיזה מין של צרה הכל במשפט מצד עונש משפטי ישרו יתברך והוא שאמרו אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא א"כ מכריזין עליו מלמעלה ויבא מזה שיפספש במעשיו וישבו מדרכיו הרעים עכ"ל: **וכך כתב הגאון רבי חיים ב"ר שלמה טירר מטשרנוביץ** צ"ל נפטר לפני מאתיים שנה בספרו סידורו של שבת חלק ב דרוש ג פרק ב-יב וז"ל בא"ד בעת אשר בא עליו החושך וצרה שלא תבא מפגעי הזמן ומקרותיו מכל יסורי עוה"ז גדול או קטן נותן עיניו ולבו לשמים. לומר הלא ידעתי כי אין דבר קל שיהיה נעשה בעולם בפרט עמו בית ישראל מקטן ועד גדול בלי

מרדכי מלכא
רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו
יו"ר ועדת סת"ם
הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין
The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

השגחה והבטה פרטיות מאתו ית'. וזכר כל היצור לפניו בא ובפרט מעשי איש ופקודתו ועלילות מצעדי גבר אף שנסתר בתוך דרך הטבע עכ"ל? ההשגחה אמתיות שופע בתוך דרך הטבע להעשות לכל איש ואיש כאשר יגזר הגזר בהשגחה בכל יום ובכל עת ובכל שעה ובכל רגע ורגע. ואין דבר קל בעולם שיהיה נעשה במקרה כדרך שהעולם אומר ואמרו חז"ל אין אדם נוקף אצבעו מלמטו עד שמכריזין עליו מלמעלה וכיון שכן הוא על מה עשה ה' ככה לענוש אותי ביסורים האלו הלא טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו ותמיד חפץ בטוב בריותיו למלא כל משאלותם וחפצם בכל הטובות וברכות ומה חרי האף הגדול הזה להכאיבני ולשלוח עלי יסורין האלה אם לא כי הוא רוצה לרפאני רפואה שלמה רפואת הנפש שעל ידי היסורין האלו אשוב אליו בלבב שלם בנפש חפיצה בכל עוז ותעצמות עכ"ל.

מעשה עם החזון איש הזבוב של ראש השנה:

ומסופר מעשה עם הזון איש שפעם כאשר ישב ללמוד עם החברותא היה איזה זבוב נודניק שהיה מטייל על היד של החזון איש, והחליט החברותא שלו לנסות להרוג את הזבוב, אך החזון איש העיר לו שזה זבוב של ראש שנה, ראה שלא הבין ביאר לו שתדע גם זבוב שמטריד את האדם נגזר על האדם בראש השנה וזה חלק מהיסורים שצריך לקבל באהבה. ללמדנו אפילו הטרדה של זבוב שמטפס על ידיו ופניו של האדם צריך לעורר חשבון נפש וק"ו לכל מה שנעשה על ידי אדם אחר צריך לדעת שאין אותו אדם אלא שליחו של הקב"ה בשביל לעוררו לתשובה. ואכן כך מצאתי מפורש בשמות רבה (וילנא) פרשת וארא פרשה י א [ז, כו - כט] ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה, אם מאן אתה לשלח הנה אנכי נוגף וגו', הה"ד (קהלת ה) ויתרון ארץ בכל הוא, וכל המדרש כמו שכתוב בויקרא רבה ובזאת חוקת התורה, רבותינו אמרין מהו ויתרון ארץ בכל היא אפילו דברים שאתה רואה אותן כאלו הם מיותרין בעולם כגון זבובים ופרעושים ויתושין הן היו בכלל ברייתו של עולם שנאמר (בראשית א) וירא אלהים את כל אשר עשה, ורבי אחא ב"ר חנינא אמר אפילו דברים שאתה רואה אותן כאלו הן מיותרין בעולם כגון נחשים ועקרבים הן היו בכלל ברייתו של עולם, אמר להן הקדוש ברוך הוא לנביאים מה אתם סבורים אם אין אתם הולכין בשליחותי וכי אין לי שליח ויתרון ארץ בכל היא אני עושה שליחותי אפי"ע נחש אפילו עי"י עקרב ואפילו עי"י צפרדע עכ"ל. וכן ויקרא רבה (מרגליות) פרשת אחרי מות פרשה כב [ג] ויתרון ארץ בכל. אמר להן הקדוש ברוך הוא לנביאים אם אין אתם עושין שליחותי אין לי שלוחים. אמר ר' אחא בכל הקדוש ברוך הוא עושה שליחותו אפילו על ידי נחש, אפילו על ידי עקרב, אפילו על ידי צפרדע ואפילו על ידי יתוש. עוד מבואר בראשית רבה (וילנא) פרשת וירא פרשה נד סימן א [ע"ה"פ ברצות השם דרכי איש גם אויבין] א"ר ברכיה אויביו גם אויביו, לרבות מזיקי ביתו, כגון יתושים ופרעושים וזבובים ע"כ. וכן מבואר במסכת ברכות דף י ע"ב קדוש הוא, מנא ידעה? רב ושמואל, חד אמר שלא ראתה זבוב עובר על שלחנו.

שלום בית תלוי במעשיו של האדם:

ובדרך זו כתב מרן החיד"א בהקדם אשר דרשו חז"ל במדרש בראשית רבה (וילנא) פרשת וירא פרשה נד-א [כא, כב] ויהי בעת ההיא ויאמר אבימלך ופיכל שר צבאו, משלי פרק טז (ז) בְּרָצוֹת יִקְנֶךָ דְרָכֶיךָ אִישׁ גַּם אֲוִיבָיו יִשְׁלַם אֹתוֹ: רבי יוחנן אמר זו אשתו שנאמר (מיכה ז) אויבי איש אנשי ביתו. ועל פי זה כתב מרן החיד"א בספרו יוסף תהילות לבאר את הפסוק בתהלים פרק לח פסוק ד אִירְמָתֶם בְּבִשְׂרֵי מִפְנֵי זַעֲמָךְ אִירְשָׁלוֹם בְּעֲצָמֵי מִפְנֵי חֲטָאתֵי: אי"נ אפשר בפי"א אין שלום בעצמי בהקדים מוסר השכל לאדם שלא מצא מנוח בביתו זו אשתו. אם בעל נפש הוא איש אל לבו מקרא מלא ברצות ה' דרכי איש גם אויביו ישלים אותו ואמרו רבותינו זכרונם לברכה בני ביתו. איכא השתא על עסקי ריב"ה אכן נודע שאינו רצוי לפני המקום שאם רוצה ה' דרכיו היה משלים בני ביתו אתו. לכן יפשפש במעשיו ונוח לשו"ב בתשובה ואחר כך רוצה ה' את יריאיו לשים שלום בביתו ובחומותיו וזה שאמר אין שלום בעצמי זו אשתו על דרך שאמר זאת הפעם עצם מעצמי והיא כנגדו מדייני אשה כל זה מני חטאתי דאם זך בלי פשע ה' יברך בשלום.

קושיית הבית יוסף על חנוכה:

והנה עלינו להתבונן בנס חנוכה ומשמעות הפירסום ניסא, ידועה קושיית מרן הב"י והמפרשים כיון שמצות הדלקת נרות חנוכה שמנה ימים היא בגלל הנס שמצאו פך שמן לדלוק יום אחד ודלק שמנה ימים, והקשה מרן הב"י והרי עכ"פ יום ראשון אינו נס כיון שהיה להם שמן ליום אחד, וא"כ כיון שהנס רק שבעה ימים צריך לתקן הדלקה שבעה ימים ולא שמנה?

ללמדנו שהטבע הוא נס:

וראיתי רעיון יפה בענג שבת בשם הרה"ג אהרון סימן טוב שליט"א עפ"י דברי הגר"ח שמולביץ"י בקובץ שיחות דחז"ל רוצים ללמדנו יסוד הרמב"ן שכל ניסי יצי"מ נועדו שמתוך הניסים הגלויים יכירו בניסים הנסתרים בהיות והאדם מתוך הרגלו ושגרתו אינו מכיר בנס שהקב"ה עושה עם האדם בכל רגע, וזה יסוד מצוות שמנה ימים שמאחר והאדם מבין יום אחד היה צריך לדלוק מצד הטבע כיון שיש שמן וכל הרגשת האדם בנס הוא על השבעה ימים שלא היה שמן, כיון שהאדם מבין את מה שהוא רואה בעיניו שהשמן דולק ושוכח שיש מאחרי כל צעד מטרה נסתרת כי אין טבע אלא הכל נס והשגחה פרטית, ולזאת חז"ל רוצים להחזיר בקרבנו כי גם הדלקה של יום ראשון שנראה לנו טבע הוא נס, כיון שמדוע השמן דולק ומי נתן בו כח הדליקה ודאי הוא נס, אלא שכך הורגלנו מיום שנולדנו לראות שמן דולק נהפך הדבר לפשוט ושאין בו נס. אך רבי חנינא בן דוסא כשראה ביתו עצובה ושאלה מדוע, כמסופר במסכת תענית דף כה ע"א וסיפרה שנתנה חומץ במקום שמן בפמוט, השיב לה רחב"ד מי שאמר לשמן וידלוק יאמר לחומץ וידלק וכך היה, פירושו של דבר שרחב"ד היה חי בתחושה ששמן שדולק הוא נס כי מה ההבדל בינו לחומץ מלבד הרגלנו ושגרתנו, וכיון שהיה חי בהרגשת נס בשמן אינו מתפלא שהחומץ ידלק כי הכל אותו נס. וזוהי השקפת חז"ל אשר רוצים להחזיר בלב כל אחד בנס חנוכה נגד עקירת האמונה שרצו היוונים וגזרו לכתוב על קרן השור אין חלק באלקי ישראל בכדי שהאדם יחיה כפי מראה עיניו והבנתו. אבל אדם שהולך בדרכי התורה כפי השקפת חכמי התורה חייב להגיע להכרה שכל הנעשה הוא מכוחו יתברך ואין מושג של טבע ומקרה אלא הכל בהשגחה פרטית, ולכל מעשה ופעולה שהאדם יעשה יש לה מטרה נסתרת כי הוא עילת העילות וסיבת הסיבות, וכך האדם צריך להסתכל על כל חיו שיש מנהיג לבירה והכל בהשגחה פרטית וממילא אין מושג של טבע אלא הכל נס. וכמו שאנו אומרים בתפילת לחש ועל נסיד

מרדכי מלכא
רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו
יו"ר ועדת סת"ס
הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין
The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

שבכל יום עימנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובקר וצהרים, אלא שהאדם אינו מרגיש הדבר רק כאשר ח"ו נעשה חולה ריאות במצב קשה שצריך הנשמה ורק אז מגיע האדם להכרה עד כמה צריך להודות ולהלל את היי"ת על כל נשימה ונשימה.

מדוע לעתיד כל המועדים בטלים חוץ מחג פורים:

וכתב בספר אבן ישראל לרב ישראל ברוך ברוין ז"ל בעניין שמחת יו"ט כתב מאמר חז"ל למרות שלעתיד כל המועדים יהיו בטלים ימי הפורים לא בטלים, כמ"ש הרמב"ם הלכות מגילה וחנוכה פרק ב שנאמר [אסתר ט'] וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם. וכתב לבאר בדרך רמז דידוע דיש שני מיני נסים נס נגלה ונס נסתר, וביציאת מצרים עשה הקב"ה נס מפורסם ובימי המן היה נס נסתר, שיש לתלות בדרך הטבע שאהב המלך את אסתר ותלקח לבית המלך ובגללה היה הצלת היהודים, וגם מרדכי הציל את המלך ממות מבגתן ותרש, והמן הרשע המלך היה חושד אותו על שהזמינה רק אותו אסתר לסעודה כידוע, וגם אשר ראה אותו היה נופל על המטה של אסתר היה שם וכדומה מאשר סיבב הקב"ה וזה היה נס נסתר ויש לתלותו בדרך הטבע, לכן חג הפורים לא מתבטל כיון שהנהגת הקב"ה בדרך הטבע נשארת לתמיד. ומלמדת אותנו עד כמה האדם יכול לטעות לפי הבנתו בהנהגת ה' עולם ויחשוב שהסיבה אינה אלא אמצעי להגיע למטרה ואילו השם הראה לנו שכל מהלכי אנוש הן בכדי להגיע למטרה ואותן מטרות שהאדם רואה אינם אלא סיבות להגיע לתוצאה הרצויה אצל הקב"ה.

מעשה שהיה בזמננו:

מעשה שהיה בזמננו עם אחד מידידי אשר לא עלינו עשה תאונה והתהפך עם הרכב אמנם ברוך השם לא נפצע אלא סריטות אך למרות זאת פונה לבית חולים מחשש למכות יבשות ופגיעות פנימיות והנה ברוך השם לאחר הבדיקות הכל תקין אולם באותם בדיקות גילו שיש לו גידול בראש ורח"ל הגידול במצב שכל רגע עלול לאבד את הראיה וגם להתמוטט, כמובן עשו ניתוח וברוך השם בהצלחה וניצל מאסון גדול שיכל להתחולל מבלי שידע על מצבו. רק אז הבין שכל התאונה נעשתה רק בכדי להציל את חייו. וכך כל חיי האדם לא יודע מה הסיבה ומה המסובב והתורה מלמדת אותנו להסתכל נכון שכל סיבה היא מטרה להביא את התוצאה שרוצה בורא עולם.

מוסר השכל:

נמצינו למדים המסר מפרשיות אלו את היסודות של החיים והבית היהודי א. שיש תכנית לחיים אשה ילדים הורים פרנסה מגורים. ב. מסגרת לחיים כפי שנקצב לפי צורך שורש נשמתו. ג. וכעת למדנו את הפרשנות הנכונה על מאורעות החיים שאחרי כל פעולה ומעשה מסתתר הקב"ה שתובע חשבון נפש מהאדם כך שאין האשמה בזולת, וכן כל המתחולל בעולם בכל תחום הן רק סיבה למטרה לעורר את עם ישראל לאמונה ובשביל לחזק ולעורר אותנו להרהר בתשובה ולדעת שאין טבע בעולם וכל דבר מסתתר מאחוריו רצון השם יתברך שהוא עילת העילות וסיבת הסיבות ומי שאמר לשמן וידלק יאמר לחומץ וידלק כי הכל מעשה ידיו של הקב"ה, כך שכל בית יהודי המושגת על יסוד האמונה לעולם לא יגיעו למחלוקות ולהאשמות מאחר ומסתתר מאחרי הכל המשלח שזה הקב"ה ואם יעשה חשבון נפש כמאמר החיד"א ברצות השם דרכי איש גם אויביו ישלים עמו שזה אשתו או אפילו עם הזבובים ויתושים כמאמר חז"ל, וכך הדבר בין אחיו או בחברתו של האדם ידע את המסר שאמר יוסף לאחיו לא אתם שלחתם אותי אלא האלוקים כך שאין מקום לנקמה למרות שאתם חשבתם עלי לרעה השם חשבה לטובה, ואדרבא להמשיך ולעשות לו טובה וחסד כמידת הקב"ה מאחר ומי שפגע בדך אינו האבן אלא המשלח של האבן, ואם יש תביעה היא על האדם עצמו וכאשר יעשה חשבון הנפש וישוב בתשובה הקב"ה עוזר שהכל יסתדר כי זה מטרת השם יתברך, ונסיים בתפילת החג הרחמן יעשה לנו נסים ונפלאות כמו שעשה להם בימים ההם בזמן הזה ויחיש את גאולתנו בחסד וברחמים "אמן".

החותם בכרבת שבת שלום ומבורך.
הצב"י מרדכי מלכא עיה"ק אלעד

